

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJ REVIZIJE O GODIŠNJIM FINANSIJSKIM
IZVEŠTAJIMA NEZAVISNE KOMISIJE ZA RUDNIKE I MINERALE
ZA 2021. GODINU

Priština, Jun 2022.

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

- 1 Mišljenje revizije
- 2 Nalazi i preporuke
- 3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta
- 4 Napredak u sprovođenju preporuka

Dodatak I: Pismo potvrde

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku.

1 Revizorsko mišljenje

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja Nezavisne komisije za rudnike i minerale za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima.¹

Ne modifikovano mišljenje za godišnje finansijske izveštaje

Završili smo reviziju godišnjih finansijskih izveštaja Nezavisne komisije za rudnike i minerale (NKRM), koji sadrže izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, izveštaj o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskim izveštajima, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika i ostale izveštaje², za godinu koja se završila 31. decembra 2021.

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji Nezavisne komisije za rudnike i minerale, predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Zaključak o usklađenosti

Izvršili smo reviziju da li su naknadni procesi i transakcije u skladu sa utvrđenim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakona koji se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava

Prema našem mišljenju, transakcije izvršene u procesu izvršenja budžeta NKRM bile su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa određenim kriterijumima revizije koji proizilaze iz zakonodavstva primenljivog na subjekat revizije u kontekstu upotrebe finansijskih sredstava.

Osnova za zaključak

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i

prikladni za osiguranje osnovu za zaključak.

Odgovornosti Menadžmenta i upravnih organa o godišnjim finansijskim izveštajima

Upravni direktor Nezavisne komisije za rudnike i minerale odgovoran je za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - Finansijsko Izveštavanje zasnovano na Računovodstvu Gotovine. Takođe, Generalni direktor odgovoran je za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevarom ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti (sa dopunama i izmenama) i Uredba br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Predsednik odbora Nezavisne komisije za rudnike i minerale je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad postupkom finansijskog izveštavanja Nezavisne komisije za rudnike i minerale.

Odgovornosti Menadžmenta o Usklađenosti

Menadžment Nezavisne komisije za rudnike i minerale je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih sredstava Nezavisne komisije za rudnike i minerale u skladu sa Zakonom o upravljanju javnim finansijama i odgovornošću i svim ostalim važećim pravilima i propisima.³

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti Nezavisne komisije za rudnike i minerale sa svim primenljivim politikama Nezavisne komisije za rudnike i minerale, pravilima i propisima u vezi sa korišćenjem finansijskih resursa revidiranog subjekta.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.

- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Nezavisne komisije za rudnike i minerale.
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta.
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno

Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneta menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i Preporuke

Tokom revizije primetili smo da je potrebno poboljšanje upravljanja rashodima. Nalaz i preporuke imaju za cilj da poboljšaju interne kontrole finansijskog izveštavanja i usklađenosti sa nadležnima u pogledu upravljanja sredstvima u javnom sektoru. Mi ćemo pratiti ove preporuke tokom revizije sledeće godine.

Ovaj izveštaj je rezultirao sa tri nove preporuke.

Dok za status preporuka iz prethodne godine i nivo njihovog sprovođenja, vidi poglavlje 4.

2.1 Ostala pitanja finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.1.1 Plate i dnevnice

Završni budžet za plate i dnevnice je bio 720,134€. Izvršenje završnog budžeta u kategoriji Plate i dnevnice je bilo 100%. Broj zaposlenih prema budžetu bio je 76 dok je na kraju godine njihov broj bio 67 (uključujući i članove odbora). Tokom 2021. godine zapošljen je jedan službenik. Testirali smo 23 uzorka za supstancijalne testove i usklađenosti u iznosu od 20,539€.

Pitanje A1 - Nepoštovanje odluke o dopuni osoblja

Nalaz

Dana 14.01.2009. NKRM-Upravni odbor je doneo odluku o usvajanju predloga dodatka u povećanom angažmanu na posao za osoblje NKRM imajući glavni cilj povećanje efikasnosti u ispunjavanju zakonskih obaveza i odgovornosti NKRM-a. Ovo na osnovu specifičnosti posla, rizika u izvršavanju posla, učinka na poslu. Odbor je odobrio dodatke na platu za osoblje NKRM, efektivne od dana 01.02.2009.

U dva slučaja je identifikovano da se ovaj dodatak ne usklađuje sa ovom odlukom (Viši službenik za finansije i imovinu dodaci 200€ iako isti službenik drži dve dodatne pozicije u odluci su predviđeni za ove pozicije odvojeno ili samo 150€).

Ovo zato što nije ažurirana odluka od strane Upravnog odbora na potrebama za organizacijom i strukturiranjem osoblja razvijenim nakon osnaživanje ove odluke, februara 2009. godine.

Uticaj

Neusklađenost odluke iz 2009, sa potrebama i razvojem unutar NKRM, rezultiralo je neredovnom primenom dodatka, što prevazilazi nadležnost usvajanja ovih dodatka od strane relevantnih nivoa, Odbora.

Preporuka A1

Odbor NKRM-a da obezbedi da se primena dodatka zasniva na odluci na snazi, i ista odluka se treba ažurirati na osnovu trenutne strukture osoblja.

Odgovor menadžmenta entiteta (slažu se).

Pitanje A2 - Nedostaci u dosijeu osoblja

Nalaz

Prema odluci br. 06/29 da. 15.05.2015, odnosno tački 6. Jedinica odgovorna za ljudske resurse u svakoj instituciji, u skladu sa ovom odlukom, odlučuje o priznavanju radnog iskustva zaposlenom koji realizuje platu iz budžeta Kosova. Odluka o radnom iskustvu postaje deo dosijea osoblja za svakog zaposlenog i čuva se prema zakonodavstvu na snazi.

Od 17 revidiranih slučajeva (17 dosijea osoblja), dokazi o radnom iskustvu nisu rezimirani sa odlukom o radnom iskustvu koja postaje deo dosijea osoblja za svakog zaposlenog i čuva se prema zakonodavstvu na snazi prema tački 6. odluke Vlade sa br. 06/29.

Prema kancelariji osoblja, spisak je pripremljen za svo osoblje na osnovu dokaza o iskustvu i isti je prosleđen kod MJU, ali pojedinačne odluke o osoblju nisu pripremljene.

Uticaj

Nedostatak odluke od strane odgovorne jedinice osoblja rezultira neadekvatnim kontrolama zato što sa sprovođenjem ove procedure kancelarija osoblja obezbeđuje da su dokazi unapred kontrolisani i relevantni, primljeni i rezimirani unutar administrativnom aktu koji služi kao osnova o plaćanju dodatka za iskustvo.

Preporuka A2

Odbor NKRM-a treba obezbediti da se zahtevi zasnovani na odluku Vlade sprovode od strane relevantnih nivoa, kancelarije osoblja, koja odlučuje o priznavanju iskustva na osnovu odluke, koja treba da se priloži dosijeu osoblja.

Odgovor menadžmenta entiteta (slažu se).

2.1.2 Kapitalna i nekapitalna imovina

Vrednost prikazana u GFI kapitalne imovine je 269,201€, nekapitalne imovine je 53,263€, kao i zaliha 12,186€. Testirali smo 19 uzoraka za supstancijalne testove u iznosu 126,970 €, takođe smo primenili testove usklađenosti za procedure.

Pitanje A3 - Neobezvređivanje nekapitalne imovine ispod 1,000€

Nalaz Prema uredbi 02/2013 o upravljanju nefinancijskom imovinom, član 22. tačka 3 3. Sva nefinancijska kapitalna imovina i nekapitalna podleže se stopi amortizacije. Takođe, član 24. tačka 3. navodi da će se prikazivanje nefinansijske imovine u godišnjim finansijskim izveštajima treba da se predstavi na osnovu neto iznosa u knjigama.

Kod nekapitalnih imovina (ispod 1000 evra) za 2021. godinu nije obračunata amortizacija. Iako je ovo stanje obelodanjeno u beleškama GFI-a, nekapitalna imovina je prikazana u GFI po njihovoj bruto vrednosti. Nadalje, NKRM nema tačne informacije o vrednosti amortizacije ovih imovina za 2021. godinu.

Ne obračunavanje troškova amortizacije je bio rezultat problema sa sistemom E imovine. Prema službenicima u NKRM, ovaj proces nisu izvršili odgovorni službenici MJU-a, u sistemu e-imovina, sa opravdanjem da nemaju ugovor sa nekim operaterom za održavanje sistema e-imovine.

Uticaj Neobezvređivanje imovine uticala je na njihovo precenjivanje i netačno prikazivanje stanja imovine u godišnjim finansijskim izveštajima.

Preporuka A3 Odbor NKRM-a treba da preduzme odgovarajuće mere za otklanjanje prepreka u upravljanju imovina, kako bi obezbedio pravo izveštavanje njihovog stanja u GFI.

Odgovor menadžmenta entiteta (slažu se).

3 Rezime informacija o planiranju i izvršenju budžeta

U ovom poglavlju predstavili smo sažetu informaciju o izvorima budžetskih sredstava, potrošnju sredstava prema ekonomskim kategorijama. Ovo je istaknuto u sledećim tabelama:

Tabela 1. Troškovi prema izvorima budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ⁵	2021 Troškovi	2020 Troškovi	2019 Troškovi
Izvori fondova	1,338,992	1,220,728	1,198,673	1,126,488	1,265,209
Grant Vlade– Budžet	1,338,992	1,220,728	1,198,673	1,126,488	1,205,209
Prihodi od PAK-a	0	0	0	0	60,000

Završni budžet je manji od početnog budžeta za 118,264 €. Završni budžet za plate i dnevnice u poređenju na početni budžet smanjen je za 106,570€. Ovo smanjenje je bilo kao rezultat odluke Vlade br.11/52 dana 29.12.2021. Izvršenje završnog budžeta u kategoriji Plata i dnevnica je bilo 100%. Završni budžet za komunalije u poređenju na početni budžet je smanjen za 11,694€ odlukom Vlade br.21/50 dana 23.12.2021, za uštede i raspodelu u kategorijama troškova u budžetskim organizacijama. Izvršenje završnog budžeta u kategoriji komunalija bilo je 84%.

U 2021. godini NKRM je potrošila 1,198.673€ (98% završnog budžeta), sa poboljšanjem od oko 6% u poređenju na 2020. godinu.

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

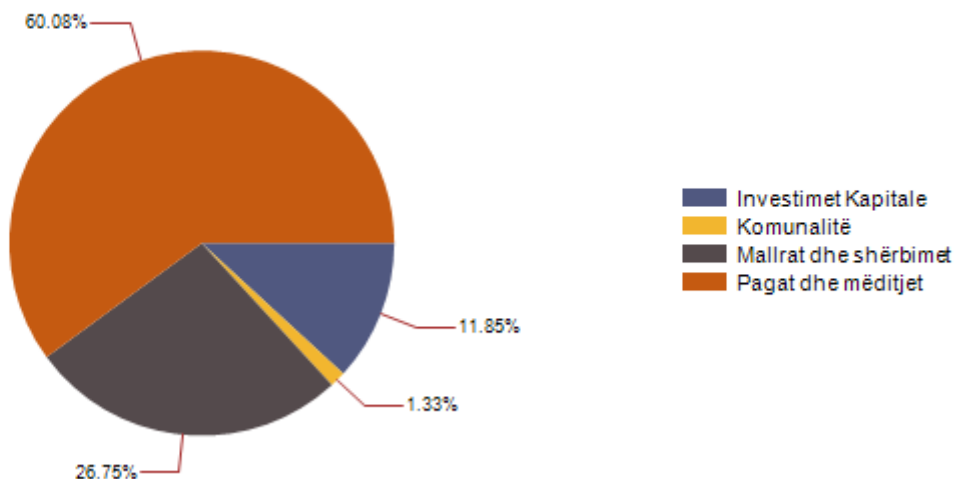
Opis	Početni budžet	Završni budžet	2021 Troškovi	2020 Troškovi	2019 Troškovi
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama	1,338,992	1,220,728	1,198,673	1,126,488	1,265,209
Plate i Dnevnice	826,705	720,135	720,135	771,181	792,642
Roba i Usluge	331,687	331,687	320,599	306,723	375,849
Komunalije	30,600	18,906	15,926	15,334	27,812
Kapitalne Investicije	150,000	150,000	142,014	33,250	68,906

Objašnjenja za promene u budžetskim kategorijama su data u nastavku:

Završni budžet za plate i dnevnice u poređenju na početni budžet smanjen je za 106,570 €. Ovo

zmanjenje je bilo kao rezultat odluke Vlade br.11/52 dana 29.12.2021. Izvršenje završnog budžeta u kategoriji Plate i dnevnice je bilo 100%. Završni budžet za komunalije u poređenju na početni budžet smanjen je za 11,694€ odlukom Vlade br.21/50 dana 23.12.2021. Izvršenje završnog budžeta u kategoriji komunalija je bilo 84%.

Grafiku 1. Shpenzimet sipas kategorive ekonomike për vitin 2021

Ostvareni prihodi za 2021. godinu bili su 20,029,887€. Oni se odnose na prihode od: administrativnih taksa, administrativnih kazni i rudnih renti.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2021 Prijemi	2020 Prijemi	2019 Prijemi
Ukupni prihodi	16,355,667	20,870,796	20,029,887	29,968,212	30,448,800
Neporeski prihodi – rudna renta	15,700,000	20,000,000	19,235,177	29,362,288	29,385,154
Neporeski prihodi takse ostala opterećenja	655,667	870,796	794,710	605,924	1,063,645

4 Napredak u sprovođenju preporuka

Izveštaj Revizije za GFI 2021. godine NKRM rezultirao je sa dva preporuka. NKRM je izradila jedan Akcioni Plan u kome je opisano kako će sprovesti date preporuke uključujući odgovorne osobe i rokove za svaku preporuku.

Menadžment NKRM-a je preduzeo mere da adresira postavljena pitanja, gde su do kraja naše revizije 2021, obe dve (2) preporuke bile sprovedene. Za potpuniji opis preporuka i načina na koji se one adresiraju, pogledajte Tabelu preporuka.

Tabela 4 Rezime preporuka iz prethodne godine

Br.	Obim revizije	Preporuke iz 2020. godine	Preduzeti postupci	Status
1.	Roba i usluge i komunalije	Predsednik Odbora treba da obezbedi da se javni novac namenjen za upravljanje pandemijom troši u skladu sa stvarnim potrebama BO i u skladu sa zahtevima važećeg zakona.	Menadžment NKRM-a je preduzeo postupke za sprovođenje preporuke.	Sprovedena
2.	Neizmirene obaveze	Predsednik Odbora treba da obezbedi da se plaćanje obaveza izvrši u rokovima utvrđenim važećim zakonom.	Menadžment NKRM-a je preduzeo postupke za sprovođenje preporuke.	Sprovedena

Vlora Spanca, Generalna revizorka

Naser Arllati, Pomoćnik Generalnog Revizora

Jusuf Kryeziu, Direktor revizije

Valbona Tolaj, Vođa tima

Shefkije Beka, Član tima

Luljeta Morina, Član tima

Dodatak I: Pismo potvrde

Republika e Kosovës – Republika Kosova – Republic of Kosovo

Komisioni i Pavarur për Miniera dhe Minerale
 Nezavisna Komisija za Rudnike i Minerale
 Independent Commission for Mines and Minerals

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2021 dhe për
 zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

REPUBLIKA E KOSOVËS-REPUBLIKA KOSOVA-REPUBLIC OF KOSOVO ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE / NATIONAL AUDIT OFFICE			
DATE PRANAR DOREZUAR: DATE PRILINEN DOSTAVI JENI DATE RECEIVED SUBMITTED:		1. 06. 2022	
Njësia Org. Org. Jedin. Org. Unit	Shif. klasif. Klasif. Kod Class. Code	Nr. Prot. Br. Prot. Prot. No.	Nr. i faqeve Br. Stranica No. Pages
05	47	983	1

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Komisionit të Pavarur për Miniera dhe Minerale, për vitin 2021 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- pajtohemë me gjetjet dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit.
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

Znj. Selvete Grajqevci – Pllana

Kryesuese e Bordit të KPMM-së

Data: 13 Qershor 2022, Prishtinë.

2026

13.06.2022

Rr. Armend Daci Nr.1
 Prishtinë, Kosovë
 Tel: +383 (38) 240 252
 Fax: +383 (38) 245 844
 E-mail: ICMM@kosovo-mining.org
 Web: www.kosovo-mining.org

Kuvendi i Kosovës
 Skupština Kosova
 Assembly of Kosovo

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima⁶ treba da sadrži jasnu izjavu mišljenja koja se odnosi na finansijske izveštaje, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši i radi procene usaglašenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa vlastima.⁷ Ovo mišljenje treba odvojiti od mišljenja da li su finansijski izveštaji istiniti i realni, tj. mišljenje se može modifikovati u vezi sa pitanjem(-ima) usklađenosti, ali još uvek nisu modifikovana u odnosu na pouzdanost finansijskih izveštaja (ili obrnuto).

U cilju utvrđenja da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nije modifikovano, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju otkriveni ne materijalni ili otvorene druge nepravilne izjave proširene ili jedan (ili više) moguće pretpostavljenom u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja artikla finansijskog izveštaja i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koja zahteva da artikal bude u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati iz greške ili prevare.

(odlomak od MSVIR 200)

Forma mišljenja

Ne-modifikovano mišljenje

Formuliše se kada nisu pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti ili su pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti, jedna ili objedinjena, što nije jednaka sa ili ne premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini ili pogrešnih prikazivanja i/ili odstupanja otkrivena u određenoj klasi transakcija nije jednaka ili premašuje nivo najnižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja obima ili kada ograničenje obima ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili ne usklađivanja.

Ograničenje obima nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini su slobodni od materijalnog pogrešnog prikazivanja.

Revizor treba da izrazi **ne-modifikovano mišljenje revizije** ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Modifikacija mišljenja u revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja i/ili ne usklađenost.

Modifikovana mišljenja mogu biti:

- Kvalifikovano,
- Protivno, ili
- Odbijanje mišljenja

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja, pojedinačni ili agregat koji je jednak ili premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada su pogrešna prikazivanja i / ili neslaganja otkrivena unutar date klase transakcija jednaka ili prevaziđe nivo niže značajnosti utvrđenog za tu klasu transakcija. Takođe je formulisan ako ne postoji ograničenje obima koje ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, pojedinačna ili agregat, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada se pogrešno prikazivanje i / ili neusklađenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija daleko premašuju nivo nižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“Rasprostranjena” je termin koji se koristi u kontekstu grešaka i / ili neusklađenosti da bi se opisali efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje ili potencijalni efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijskim izveštajima, ako postoje takvi, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza. Rasprostranjeni efekti u finansijskim izveštajima su oni koji su, po revizorovoj proceni:

- a) Ne ograniče se samo na elemente, račune ili određene stavke finansijskih izveštaja;
- b) Ako se tako ograniče, predstavljati ili može predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili
- c) U vezi sa obelodanjivanjima, su od suštinskog značaja za razumevanje finansijskih izveštaja.

Odricanje od mišljenja

Formuliše se kada ograničenje obima, tj. nemogućnosti da obezbede dovoljne odgovarajuće revizorske dokaze, je materijalne ili raširene prirode.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje;
i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku u cilju shvatanja revizije, odgovornosti revizora ili revizorski izveštaj, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Završne beleške

- ¹ Usklađenost sa vlastima – usklađenost sa svim relevantnim zakonima, pravilima, propisima, standardima i dobrim praksama u javnom sektoru
- ² Drugi izveštaji su uslov člana 8 Uredbe 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju
- ³ Kolektivno referisanih kao usklađenost sa vlastima
- ⁵ Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija
- ⁶ Finansijski izveštaji javnog sektora takođe uključuju izveštaj(e) o izvršenju budžeta
- ⁷ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama.